

Hangok a fejemben

Simon Márton költővel Koncz Tamás beszélget

Van, aki megsértődik, mikor kiderül, verseinek nem minden szereplője ő, és különben sem szerelmes 0-24-ben. A beszélő csak egy hang a fejekben a sok közül – mondja Simon Marci, akit az Olvasás Éjszakája kapcsán kérdeztünk kapcsolatokról, szerepekről és arról, hogy a szépíró lehet-e celeb is egyszerre. Mennyire érzed azonosnak önmagaddal a verseidben megszólaló hangot és személyt?

Ha egészen pontos akarok lenni, talán azt mondhatom, ez a beszélő (nyilván) nem én vagyok, csak a sok közül egy hang a fejekben, vagy fordítva, néhány mondat egy hang sok mondata közül a fejekben. Van a szövegekben annyi alanyiség, hogy ne mondhassam, hogy semmi közük hozzám, mint személyhez, de a lényeg tekintetében, vagyis hogy működik-e egy-egy szöveg vagy sem, ez úgysem szempont. Egyébként komolyan nem hiszem, hogy amit írunk, ténylegesen leválasztható lenne rólunk, csak azt sem, hogy szabad direkt „a szerző felől” olvasni bármit. Vagyis ezeket egy hozzám eléggé hasonló valaki mondja, és az már tulajdonképpen részletkérdés, hogy úgy érzem-e, hogy ez én vagyok.

Mit gondolnak erről az olvasók – azonosítanak téged a lírai énnel?

Erre – hozzávetőlegesen – a létező összes verziót hallottam már. Persze, volt már, aki megsértődött rám, amikor kiderült, hogy nem feltétlenül vagyok száz százalékosan azonos a verseim beszélőjével, és különben is, mi az, hogy nincs szerelmi bánatom 0-24. De ez egyébként még mindig „megtisztelő” vagy „öröm” vagy nem is tudom, mert csak azt bizonyítja, hogy a verset sikerült úgy összerakni, hogy ne látszódjon egészen, hogy vers, és akkor az már jó.

Meg akarod szólítani őket, vagy inkább a szövegeid kezdenek velük párbeszédet?

Én nem elsősorban megszólítani akarok bárkit, sokkal inkább fontosnak gondolom, hogy tematizáljunk bizonyos kérdéseket, akár kevésbé, akár nagyon közérthető formában, aztán a többi majd adja magát. Akár megszólítás lesz a vége, ha úgy sikerül, akár a semmi, ha amúgy. „Ha én nem szólnék, kinyögné a szájam”, vagy valahogy így van ezzel József Attila, én meg akkor már inkább szólok, mert az mégiscsak tisztább helyzet.

Látsz esélyt arra, hogy kanonizált irodalmi műfaj, tankönyvben csillaggal megjelölt szó legyen a slam?

A slam jelenleg minimum fél tucat helyen érettségi tétel az „irodalom határterületei” témakörben, nem egy tanárnak mi segítettünk az anyagot összerakni hozzá. Hogy hosszú távon mi lesz belőle, őszintén nem tudom, sőt még azt se, hogy jót tenne-e neki a „kanonizálódás” vagy sem. Ami biztos: ez igazából nem annyira cél, vagy legalábbis számomra egyre kevésbé az. Bár persze, én magam is bőszen kardoskodtam cikkeken és vitákon keresztül, hogy ennek igenis kell a presztízs meg az elfogadás, meg hogy milyen jót tenne a slam és az irodalom egymásnak (ezt mondjuk most is fenntartom), csak az is igaz, hogy ezek a dolgok engem például csak ideig-óráig érdekelnek, mármint a kanonizálódás meg hasonló. Mert a végén úgyis az marad, hogy oké, de most akkor ki kéne állni egy színpadra és mondani kéne valami olyas-

mit, ami miatt megérte kiállni minden „ha” és „de” nélkül. Ez a része feltétlenül az én gondom és nagyon foglalkoztat – a tankönyvek, őszintén szólva, nem.

Egy korábbi Facebook bejegyzésedben azt írtad, „szépíró vagyok, nem celeb”. Ma is így gondolsz? Egyáltalán, szükséges különbséget tenni a két szerep között?

Ezen azt értettem – és értem ma is –, hogy ragaszkodnék hozzá, hogy ha valaki „hall rólam” vagy „találkozik a nevemmel” akkor az a szövegek miatt legyen, ne bármi más miatt. De ebben semmi különös nincs, egyszerűen csak szerintem én 1. nem vagyok különösebben érdekes 2. ha úgy érezném, hogy az vagyok, akkor se szeretnék a túpírozott semmi miatt – a ruháim, vicceim, csajaim, autóim, részegségeim, stb. miatt – „híres” lenni. Egyébként az említett két „szerep”, vagyis a szépíró és a celebség valóban olyan mérhetetlenül távol áll egymástól, hogy elsősorban értelmetlennek tűnhet a szétválasztás hangsúlyozása.

Viszont van egy szerződéselem egy szerintem igencsak jól működő kiadóval, ahol az üzletpolitikának része az aktív marketing, aminek én nagyon örülök, és örömmel megyek interjúra és fotózásra és bármire, amit szerveznek nekünk. De az sosem volt kérdés még így sem, hogy ilyenkor mindig a könyveinkről és a szövegeinkről legyen szó, ne „rólunk”. Az olyan megkereséseket, ahol nem ez volt a kiindulási alap, kivétel nélkül elutasítottam. Attól, hogy valamit egy kávé vagy egy pohár bor mellett elmondanék akár egy félig ismeretlen valakinek is, mert nem titok, szóval annak attól még nyilvánvalóan semmi hírértéke nincs és nem is szeretnék belőle ilyesmit kreálni. Boldog vagyok, ha szeretik a könyveimet és persze, boldog vagyok, ha megveszik őket. Ezt egy percig sem tagadom. De ettől még egyáltalán nem számít, hogy szeretem-e a hónapos retket, elejtettem-e a telefonomat vagy beteg-e a nyulam. Bár ez, gondolom, úgysem újdonság.